Volume 23, Issue 1 (January- February 2024)

PAYESH

Journal of the Iranian Institute for Health Sciences Research

Letter to editor

Writing a health policy brief

Ali Mohammad Mosadeghrad[1*]

1. Department of Health management, policy and economics, School of Public health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Received: 31 October 2023
Accepted for publication: 31 October 2023
[EPub a head of print- 20 November 2023]
Payesh: 2024; 23(1): 131- 134

Dear Editor,

Health policy is course of actions developed by policy makers and senior managers in the areas of health financing, resource generation and health service delivery to promote, restore, and maintain health of the community. In fact, health policies are guides for formulating health programs and actions by front-line managers. Research evidence should be used for health policy making. A policy brief is a short document that presents the findings and recommendations of a research project to policy makers and senior managers. It is a tool for providing policy advice to health policy makers, which includes a summary of the issue or problem, solutions to solve the problem and their advantages and disadvantages. The purpose of the policy brief is to help policy makers or people influencing the policy making process to make better and faster decisions. Therefore, the policy brief should include background information to fully understand the problem and its root causes, convince the policy maker of the necessity of solving the problem, provide the necessary information on the best options for solving the problem and encourage the policy maker to make the right decision. The main and mandatory components of a policy brief are the title, executive summary, introduction, policy problem, research method and findings, policy recommendations and policy implications. Optional components of a policy brief include columns, case studies, tables, figures, graphics, photographs, authors' names, acknowledgments, publication details, and references.

Key words: Health policy, policy brief, knowledge translation, health research

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.61186/payesh.23.1.131]

[*] Corresponding Author: School of Public health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran
E-mail: mosadeghrad@gmail.com

نامه به سردبیر

نگارش یک خلاصه سیاست سلامت

علی محمد مصدق راد[1*]

۱. گروه مدیریت، سیاستگذاری و اقتصاد سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۸/۹
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۸/۹
[نشر الکترونیک پیش از انتشار- ۲۹ آبان ۱۴۰۲]
نشریه پایش: ۱۳۴- ۱۳۱ :(۱)۲۳؛ ۱۴۰۲

سردبیر محترم،

سیاستگذاری سلامت فرایند تدوین، اجرا و ارزشیابی سیاست‌هایی برای حل مسائل بهداشتی و درمانی جامعه است. سیاست سلامت مجموعه دستورالعمل‌هایی است که توسط سیاستگذاران و مدیران ارشد نظام سلامت در حوزه‌های تأمین مالی، تولید منابع و ارائه خدمات سلامت به‌منظور تأمین، حفظ و ارتقای سلامتی مردم جامعه تدوین می‌شود و راهنمای تصمیم گیری و برنامه‌ریزی مدیران سطوح پایین است [۱]. سیاست‌های سلامت در سطوح کلان (وزارت بهداشت)، متوسط (دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی) و خرد (سازمان بهداشتی و درمانی) نوشته می‌شود. از شواهد معتبر پژوهشی باید برای سیاستگذاری سلامت استفاده شود تا اجرای سیاست‌ها منجر به رفع مشکلات سلامتی مردم جامعه شود.

خلاصه سیاستی، سند کوتاهی (۱ تا ۴ صفحه و کمتر از ۱۵۰۰ کلمه) است که یافته‌ها و توصیه‌های یک پروژه پژوهشی در زمینه موضوع یا مسأله خاصی را به سیاستگذاران و مدیران ارشد سازمان‌ها ارائه می‌کند. به عبارتی، خلاصه سیاستی وسیله‌ای برای ارائه مشاوره سیاستی به سیاستگذاران سلامت است که شامل خلاصه‌ای از موضوع یا مسأله مورد نظر، علل اصلی مسأله، راهکارهای سیاستی حل مسأله (مزایا و معایب آنها)، ارائه پیشنهاداتی برای انتخاب بهترین راه کار و حتی استدلال در مورد یک راهکار موثر و عملی می‌باشد. هدف خلاصه سیاستی کمک به سیاستگذاران یا افراد موثر بر فرایند سیاستگذاری برای تصمیم‌گیری بهتر و سریعتر برای حل مسأله است. بنابراین، خلاصه سیاستی باید شامل اطلاعات زمینه‌ای برای فهم کامل مسأله باشد، سیاستگذار را متقاعد به ضرورت حل مسأله کند، اطلاعات لازم را در زمینه بهترین گزینه‌های حل مسأله ارائه دهد و سیاستگذار را به اتخاذ تصمیم درست تشویق کند. با استفاده از خلاصه سیاستی، خلاصه‌ای از یافته‌های یک پژوهش معتبر به سیاستگذاران با زبان ساده و قابل فهم ارائه می‌شود و آنها تشویق به تدوین سیاست برای حل مسأله می‌شوند.

کلیدواژه ها: سیاستگذاری سلامت، خلاصه سیاستی، ترجمان دانش، پژوهش‌های سلامت

* نویسنده پاسخگو: تهران، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده بهداشت، گروه مدیریت، سیاستگذاری و اقتصاد سلامت
E-mail: mosadeghrad@gmail.com

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.61186/payesh.23.1.131]

دو نوع خلاصه سیاستی وجود دارد؛ خلاصه حمایتی Advocacy brief در مورد یک گزینه پیشنهادی خاص برای حل یک مسأله استدلال می‌کند و خلاصه عینی Objective brief، اطلاعات متعادل و منصفانه‌ای در مورد چندین گزینه سیاستی به همراه مزایا و معایب آنها ارائه می‌دهد [۲]. یک خلاصه سیاستی شامل اجزای اصلی و فرعی است. اجزای اصلی و اجباری یک خلاصه سیاستی عبارتند از عنوان، چکیده، مقدمه، مشکل سیاستی، روش پژوهش، یافته‌های پژوهش، توصیه‌های سیاستی و کاربست سیاست. اجزای فرعی و اختیاری یک خلاصه سیاستی شامل ستون‌های کناری، مطالعات موردی، جداول، نمودارها، عکس‌ها، نام نویسندگان، تقدیر و تشکر، جزئیات انتشار و منابع است. محتوای خلاصه سیاستی باید متناسب با ویژگی‌های مخاطب آن (سیاستگذار و مدیر) آماده شود تا موثر واقع شود.

عنوان خلاصه سیاستی باید کوتاه، مرتبط، دقیق و جذاب باشد. عنوان باید مرتبط با موضوع یا مسأله مورد نظر بوده، کمتر از ۱۰ کلمه باشد و توجه خواننده را جلب کند تا علاقمند به خواندن خلاصه سیاستی شود. عنوان بهتر است که به صورت یک عبارت خبری بیان شود. کلمات کلیدی مرتبط باید در عنوان بیان شوند. از کلماتی در عنوان استفاده شود که در ذهن خواننده بماند. به عنوان مثال، «اپیدمی سزارین در ایران» یک عنوان مناسب، کوتاه و جذابی است که نظر خواننده را به خود جلب می‌کند تا سیاستی برای کاهش سزارین غیر ضروری بنویسد. اندازه فونت عنوان باید بزرگتر از اندازه فونت متن باشد و در صورت امکان با یک رنگ جذاب نوشته شود.

سیاستگذار به دلیل مشغله کاری ممکن است فرصت مطالعه همین چند صفحه خلاصه سیاستی را نداشته باشد. بنابراین، نوشتن یک چکیده اجرایی Executive summary در ابتدای خلاصه سیاستی به منظور جلب توجه او ضروری است. چکیده در قالب یک پاراگراف کوتاه (معمولاً ۱۰۰ تا ۱۵۰ کلمه) در ابتدای خلاصه سیاستی یا در یک جدول با حروف بزرگتر بیان می‌شود و شامل نکات اصلی از جمله موضوع، گزینه‌ها، توصیه‌ها و نتیجه‌گیری است که سیاستگذار باید بداند. این چکیده اجرایی باید خواننده را به اندازه کافی مجذوب کند تا کل خلاصه سیاستی را بخواند.

در قسمت مقدمه (موضوع یا مشکل سیاستی)، توضیح واضحی از موضوع یا مشکلی که سیاستگذاران باید به آن بپردازند، ارائه می‌شود. مشکل، علل و اثرات آن، دلایل اهمیت و افراد متأثر از آن و پیامدهای تداوم مسأله باید شرح داده شود. سیاستگذار باید توجیه شود که چرا مشکل مهم است و نیاز به رسیدگی فوری دارد. همچنین، عواقب بالقوه انفعال در این موضوع باید شرح داده شود. ادعاها باید با حقایق محکم و نه لفاظی‌های احساساتی پشتیبانی شوند. از آمار و ارقام معتبر برای استدلال استفاده شود. در مقدمه باید روی موضوع اصلی تمرکز شود و هرچه خلاصه‌تر و متمرکزتر نوشته شود، شانس بیشتری برای خوانده شدن دارد. پیام را باید ساده و قابل فهم بیان کرد و از عبارات بسیار تخصصی، اصطلاحات پیچیده و کلمات اختصاری استفاده نشود. موضوع یا مشکل باید متناسب با سطح دانش و فهم مخاطب تعریف شود.

متن اصلی (روش و یافته‌های اصلی پژوهش) بیانگر دلایل علمی پشت توصیه‌های سیاستی است و اطلاعات زمینه‌ای تأیید کننده اعتبار پژوهش انجام شده را ارائه می‌کند. نوع پژوهش، روش‌های جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها و یافته‌های مهم پژوهش باید در این قسمت بیان شوند. از عناوین فرعی برای دسته‌بندی قسمت‌های مختلف روش و یافته‌های پژوهشی استفاده شود. نویسنده باید در نوشتن خلاصه سیاستی بی‌طرف باشد و توصیه‌های سیاستی بر مبنای بهترین شواهد عینی موجود باشد.

سپس، راهکارهای (توصیه‌های) سیاستی Policy recommendations برای حل مسأله باید نوشته شوند. در صورت نگارش یک خلاصه سیاستی عینی، حداکثر ۳ گزینه (راهکار) سیاستی ارائه شود. مزایا، معایب، هزینه‌های بالقوه و عوارض جانبی هر گزینه سیاستی باید بیان شوند. از داده‌ها و شواهد علمی معتبر برای توضیح هر گزینه سیاستی استفاده شود. بیان هزینه- منفعت و هزینه- اثربخشی گزینه‌های سیاستی پیشنهادی هم مفید است. در صورت نگارش یک خلاصه سیاستی حمایتی، توصیه‌های سیاستی باید بر مبنای یافته‌های پژوهش معتبر باشند و محدود به شش تا هشت مورد شوند. توصیه‌های سیاستی باید واقع بینانه باشند. سیاستگذاران بیشتر به توصیه‌هایی علاقه مند هستند که اجرایی باشند و از نظر سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فنی امکان پذیر باشند. خواننده باید متقاعد شود که راهکار پیشنهادی مطلوب‌ترین راهکار حل مسأله است.

در نهایت، کاربست سیاستی Policy implications و نحوه بکارگیری راهکارها و توصیه‌های سیاستی در شرایط فعلی و با امکانات موجود باید توضیح داده شود. گام‌های اصلی بکارگیری راهکارهای سیاستی باید در این بخش بیان شود. همچنین، اثرات احتمالی و عوارض ناخواسته بکارگیری سیاست پیشنهادی بیان شوند. الزامات و موانع اجرای گزینه‌های سیاستی هم بهتر است که بیان شوند.

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.61186/payesh.23.1.131]

اطلاعاتی که در متن اصلی خلاصه سیاستی قرار نمی‌گیرند، مثل تعاریف، مطالعات موردی و مثال‌ها را می‌توان در ستون‌های کناری یا جداول قرار داد. جداول و نمودارها روش خوبی برای ارائه اطلاعات و پیام‌ها هستند. حداکثر تعداد چهار ستون و شش سطر برای یک جدول مناسب است. اعداد جداول و نمودارها باید روند شوند. نیازی به ذکر سطوح معنی‌دار آماری نیست. نمودارهای میله‌ای یا دایره‌ای برای مقایسه ارقام و نمودارهای خطی برای سری‌های زمانی مناسب هستند. فقط مهمترین متغیرها در جداول و نمودارها نمایش داده شوند. از رنگ‌ها و الگوهای طراحی مناسب برای جداول و نمودارها استفاده شوند. عکس‌ها نیز توجه خواننده را به خود جلب می‌کنند. تصاویر، جداول و نمودارها باید هماهنگ با محتوای خلاصه سیاستی باشند. ناهماهنگی شناختی اقناع را تضعیف می‌کند. جداول، نمودارها و تصاویر باید دارای شماره و عنوان باشند و در متن خلاصه سیاستی به آنها اشاره شده باشد.

نام نویسندگان خلاصه سیاستی را می‌توان زیر عنوان یا در انتهای متن قرار داد. نام، سمت، موسسه و آدرس ایمیل نویسندگان خلاصه سیاستی برای مکاتبات احتمالی بعدی نوشته شود. اگر خلاصه سیاستی توسط یک سازمان یا موسسه علمی و پژوهشی تهیه شده است، نیاز به ذکر اسامی نویسندگان نیست و اسم آن سازمان و لوگوی آن کفایت می‌کند. یک قسمت هم می‌توان برای قدردانی از حامیان مالی و سازمان‌ها و افرادی که سهم قابل توجهی در تهیه محتوای خلاصه سیاستی داشتند، در نظر گرفت. نیاز به ذکر فهرست کامل منابع نیست. حداکثر چهار منبع برای مراجعه خوانندگان برای کسب اطلاعات بیشتر کافی است. در صورت امکان از پاورقی‌ها خودداری شود. در صورت لزوم استفاده از پاورقی، به حداقل رسانده شود.

منابع

1. Mosadeghrad AM. A practical model for health policy making and analysis. Payesh 2022; 21:7-24 [in Persian]
2. Schiavo R. Health communication: From theory to practice. 2st Edition, John Wiley & Sons: Jermany, 2013

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-13]

[DOI: 10.61186/payesh.23.1.131]